

dientium spectacula. V. Et venatio silvatica diebus fe-
stis.

Cap. V. De immodico vestium, & conviviorum sumptu. I.
Illicitus est nimius vestium sumptus. II. Nefas est faciem
cerusa oblinire. III. Conviviorum luxus a gentilitate mana-
vit. IV. Inebriari vino scelus est turpisimum. V. Cocolata
potione jesunum non frangi baud invicte probatur Branca-
sii argumentis.

549
561

DISPUTATIONES THEOLOGICÆ

DE PRIMI HOMINIS LAPSU, ET GRATIA
REPARATORIS, TUM DE LEGIBUS,
ATQUE HUMANIS OFFICIIS.

DEUM unum, & trinum, rerum omnium opificem, & conditorem superiori volumine proposita brevitate spectavimus: æquum est igitur, ut in ejus quoque imaginem (hominem scilicet) animum intendamus, quam primi Parentis labo misere detur patam unigenitus Dei Filius & pio cruento detersit, & innumeris gratiarum donis cumulavit: legibus denique, ac virtutum officiis egregie formavit, ut, ubi abundavit delictum, superabundaret & gratia. Quæ quidem omnia hoc altero volume brevissime expendere dum pro virili satagimus, illud dividere possumus in partes duas, quarum prior de primi hominis culpa: ac de gratia Christi verba faciet, altera de legibus, atque humanis officiis.

PARS PRIMA.

De primi Hominis lapsu, & Gratia Reparatoris.

ADAMI labem, quæ propagatione peccati universum genus humanum infecit, & gratiam Christi, qua languor animi, & lacertosa cupiditas, quæ etiam in reatis remaner ad agonem, opportune sanatur, morbum scilicet, & medicinam, hac prima II. Voluminis parte complebitur libris septem; quorum prior, servaro auctoris ordine XIII. de originali peccato pertractabit. XIV. de erroribus cit-

ca

ca gratiam Christi, & primo de Hæresi Pelagiana. XV. De Hæresi Semipelagiana. XVI. De Lutherana, & Calviniana. XVII. De Janseniana. XVIII. De Gratia necessitate. XIX. De Iustificatione, ac meritis.

L I B E R XIII

De originali peccato

DUO quærimus hoc loco; primo quidem originalis peccati existentiam, seu transfusionem, secundo naturam, ac proprietatem investigabimus.

D I S S E R T A T I O N . I.

Originis peccati transfusio, sive existentia demonstratur
I. Ex sacris litteris. II. Ex traditione, & Conciliorum
auctoritate. III. Ex hujus vitæ miseriis. IV. In filios etiam
Baptizatorum originariam labem transfundи declaratur. Singula
distinctis capitibus percensebimus.

C A P U T I.

In quo existentia seu transfusio originalis peccat ex sacris litteris demonstratur.

NO^{T.} originalis peccati existentiam, sive transfusionem ne-
gatæ secundo Ecclæsiæ sc̄culo, 1. Gregates Carpocratis.
2. Origenem Pelagianismi auctorem (1). 3. Pelagium. 4. Cz-
lestinum, & Julianum. 5. Theodoreum Mopuestenum. 6. Ar-
menos (2), Albenses, & Beguinios. 7. Socinianos. 8. Deni-

(1) Quo sensu, & qua de causa originale peccatum dene- gavit Origenes, fuse declarat Norisius Praef. ad Hist. Pelag. (2) Armenos ita tamen hodie nos peccatum originale agnosce- re ex eorum ritualibus demon- strat Galat. T. 2. Conciliat. Ecclesiaz Armenaz cum Romana q. 3. §. 5. ubi minister Baptis- mi jubetur, ut ter immersat in- fantem in aquam, sepelliens pec- catum antiquitatis, idest origi- niale, &, recitat forma, puer baptizato dicitur: a peccatis sub- jectione liberatus es. Cum ergo Joannes Armenus Episcopus a- pud Armacanum l. 8. c. 11. plu-

que Erasmus ipse ob erectum Catholicis locum Ap. Rom. 5.
hac de re male audiit, quamvis se se purgare conatus sit (1).

PROPOSITIO I. Originalis peccati transfusio, atque existentia ex veteri Testamento demonstratur.

Prob. I. Gen. 17. habetur: *Masculus, cuius præputii caro circumcisæ non fuerit, delebitur anima illius de populo suo, quia pactum meum irritum fecit.* Atqui verba illa, delebitur &c. damnationem significant, sicut alia Genes. 25. exprimunt damnationem. Pactum quoque non fœdus cum Abrahamo irritum, quod tenellus puer violate per ætatem non potuit, sed pactum de ligno vetito debet intelligi; ergo &c.

Prob. min. ex Aug. de pecc. or. 30., ubi ait: *Quid enim mali parvulus propria voluntate commisit, ut, alio non circumcidente, damnetur; ut pereat anima illius de populo suo? Neque temporalis mortis terror incusus est, cum de justis diceretur, & appositus est ad populum suum.* Et l. 3. contr. Julianum 18. *Innocens natus quid meruerit, ut anima ejus periret, nisi circumcisio subveniret?* Ex quibus sic arguitur. Puer incircumcisus delabatur de libro vita ob violatum Dei mandatum; sed hoc de violata circumcisione nequit intelligi, cuius transgressionis incapax puer erat; ergo de ligni prohibitione, & originali culpa intelligitur.

Inst. Grotius. Locus Genes. 17. non spectat ad pueros; & male additur ab aliquibus die octava: quæ verba in hebraico textu, & in vulgata lectione desiderantur; ergo &c. Prob. ant. Nam in hebraico textu habetur loc. cit. זכָר zacār, sed zacār virum significat ætate grandævum: ergo locus Genes. 17. male refertur ad pueros. Resp. neg. ant. Habentur enim verba illa in Græco textu, eamque lectionem, præter Aug., sequuntur Ambrosius, Origenes, aliique veteriores. In Hebraica

ribus ostendere conabatur, Ba-
ptismum gratiam parvulis non
conferre, (unde fortasse infert
cl. Auctor, Armenos originalem
culpam non agnoscisse) sed tau-
tum adultus, qui credunt, id
non eo consilio fecisse putandum
est, ut colligitur ex orationis
contextu, ut errorem confirma-
ret, sed ut dubia quædam sol-
venda proponeret. Negant qui-
dem Armeni nonnulli Baptismi
necessitate pro infantibus, ex
Galenq. 4. §. 1., sed hoc ideo
negant, quia putant, eos sola
parentum fide salvari posse, non
quia negant originale peccatum,
ut ait Jo. Arm. ap. Armac. l. 8.
c. 37. Certe P. Georgius Ante-
plyus monachus Armenus gentis
sua dogmatus peritissimus con-
stanter pronuntiat, nullos mo-
do Armenos existere, qui ne-
gent originale peccatum.

(1) Erasmo adjungi posse vi-
detur Auctor *Historia populi Dei*,
ejusque magister.

braica autem, & vulgata ex versu præcedenti, ubi dicitur. *Ians 8.* dierum circumciditur, subintelligi per se notum est. Extant præterea in Samaritano textu, & in Polyglottis Wintonianis (1). Ad prob. dist. min. *Zacar* virum designat ære grandævum in aliquibus scripturæ locis, conc. in omnibus, neg. Nam *Exo. 13.*, *Levit. 12.*, *Il. 66.*, & *Jerém. 20.* *zaca* de pueru recens nato effertur. Quo sensu locum *Gen. 17.* accipit Aben-Ezra.

Inst. II. Alii. *Pactum illud est pactum circumcisionis in pueru violatum*; ergo non est lex ab Adamo violata. Probi. ant. Nam *Exo. 4.* Angelus ob incircumcisum puerum Moysen voluit occidere; ergo &c. Resp. dist. ant. Est pactum violatum circumcisionis tamquam originalis peccati remedium, conc., tamquam Abrahamiticis scđeris violatio, neg. Si enim ait isse scriptura, quia hoc testamentum meum dissipavit, non nisi de ista circumcisione intelligi cogeret. Nunc vero; quantum non expressè cujusmodi testamentum parvulus dissipaverit, liberam est intelligere de illo testamento dictum, cuius dissipatio pertinere possit ad parvulum. Si autem quisquam hoc non nisi de ista circumcisione dictum esse contendit, quod in ea testimonium Dei, qui non est circumcisus, dissipaverit parvulus, querat locutionis aliquem modum, quo non absurde possit intelligi, ideo dissipasse testimoniū, quia licet non ab illo, tamen in illo est dissipatio; verum sic quoque animadvertisendum est, nulla in se negligentia sua iuste interire incircumsciri animam pueri, nisi originalis obligatio ne peccati. Hæc S. D. 16. de C. D. 27.

Inst. III. Illud debitur &c. vel mortem corporis significat, vel temporalem hæreditatem, vel denique sortem filiorum Israel; ergo hæreditatem sanctorum non significat. Resp. I. neg. ant. Sicut enim apponi ad populum suum hæreditatem sanctorum, ita deleri de populo suo ejus privationem designat. Hinc in Hebraico, Chaldæo, & Samaritano habetur: *de populis suis*. Quod ex Drusio exclusionem innuit a cœtu sanctorum. Resp. II. Utcumque ea verba sumuntur, urget semper Augustini argumentum: *Quid meruerat, ut periret &c.*? *III.* Probat S. P. Ex Cypriano, & Chylosom, circumcisionem signum fuisse Baptismi, & originalis peccati remedium; ergo sicuti non baptizati, ita incircumscisi excluduntur a regno celorum.

Prob. II. Ex *Job. 14.* *Quis potest facere mundum de immuno concepturn semine?* Ubi versio 70. habet: *Quis enim mundus a for-*

(1) His addit. Egyptiacum textum ex apographo v. cl. Guil. Ielmi Bonjour Ordinis Eremitarum S. Aug.

a forde? Nec unus, si & una dies vita ejus in terra. Hinc Olympiodorus pag. 275. Catenæ Græcorum Patrum ait: *Ipsa hominis generatio sine illuvie non existit*, unde fit, ut infantes ad eluendam fordem, quam ex Adami transgressione contraxerunt, baptizentur; ergo Job non de foribus pantorum intellegit (ut Fratres Poloni), quæ immundo semine non contrahuntur, sed de ea forde, quam omnes contrahunt, quæque a solo Deo ablui potest.

Prob. III. Ps. 50. habetur: *Ecce enim in iniquitatibus concepius sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Atqui verba haec de illico complexu accipi nequeunt. Non enim de adulterio, sed de Jesse viro justo, & conjugi ejus David natus erat, ut ait, ib. S. P., nec de Uriæ nece, aut adulterio Berabeæ, quæ nullam habent cum ejus conceptione, nisi ratione formitis, connexionem: neque de peccatis actualibus: habetur enim ibi in peccatis plurali numero, quia in originali transgressione reperiuntur plura peccata, ut notat S. P. 46. Ench. Superbia nempe, sacrilegium, fornicatio, furtum, avaritia &c. Adde, in Hebraea, Caldaica, Syriaca, & Arabica lectione haberi singulari numero: in peccato; ergo de originali peccato intelliguntur.

Opp. Ezech. 13. habetur, *Anima, quæ peccaverit morietur, filius non portabit iniquitatem Patris: sed, si peccatum originale transfundetur, filius portaret iniquitatem Patris; ergo non transfunditur.* Resp. neg. min. Hæc enim per Ezechielem promissio est novi testamenti, ubi Deus secundum propria facta discernit, ait S. P. 3. Imp. 38. Promittit enim ibi Deus, non ultra futurum hoc proverbium in Israel, Patres nostri comedunt uiam acerbam, & dentes nostri obstupecent; quippe regenerati parentum poena non obstringuntur, sed personalium delictorum admissione. Reapse proverbium illud non accipiebat Israelitas de originali peccato, quod visitat Deus nedium in tertiam & quartam, sed etiam in mille generationes, sed de solidis actualibus. Resp. II. dist. min. Filius portaret &c. nisi ei remissum foret originale peccatum, conc. secus, neg. Loquitur ergo Prophetæ de Israelitis poenitentibus, quibus originale remissum erat, & de actuali, non de originali peccato.

PROPOSITIO II. Originalis peccati existentia, sive transfiguratio ex Novo Testamento demonstratur.

Prob. I. Ex *Ap. Rom. 5.* *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, in quo omnes peccaverunt.* Et *I. Cor. 15.* *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viviscabuntur.* Vide de hoc Lib. XII. c. 1. Nec dici potest, mortem regnasse in parvulos ob actualem imitationem prævaricationis Adam; parvuli enim sunt hujus imitationis inca-

paces; ergo &c. II. Si de imitatione loquamur, peccatum non intravit per Adam, sed primo per Angelum, deinde per E-
vam. III. Apostolos comparationem instituit inter Adam, & Christum: sed is est causa resurrectionis, non per imitatio-
rem tantum, sed per veram participationem virtutis sua; ergo &c.

Instat Jo. Clericus. Locus Ap. Rom. 5. spectat adultos, qui Adam imitantur; ergo &c. Probat ant. Erasmus, qui pluribus exemplis ostendit *enī* nusquam dativo jungi ad significandum *In*; ergo illud *enī* πάτερ τοῦ υἱοῦ verti debet eo quod, non in quo (1) omnes peccaverunt, imitatione utique, non transfigura-
tione. Locus vero 1. Cor. 15. induit, quod sicut Adam occidit omnes, qui eum imitantur; ita Christus vivificat omnes, qui eum sequuntur; ergo Apostolus non loquitur de peccato infan-
tiuum, qui, cum sint de mortalibus geniti, moriuntur condi-
tione naturæ, non poena peccati.

Resp. neg. ant. Ad prob. neg. ant. Quidquid enim dicant Clericus, & Erasmus, *enī* pro *enī* usurpatur Matth. 18. Rom. 4. Philipp. 1. ut Simidius obseruat Bibliorum pag. 1000. ubi etiam profert exempla Pingari, & Hesiodi. Porro novum non est, ait Beza (a), ut *enī* pro *enī* accipiat, quamvis repugnante Erasmo, at Marci 24. Hebr. 9. 17. & passim apud idoneos au-
tores, & cum *enī* *enī* Græcis sit fæminini generis, non potest relativum quo referri ad peccatum. Addit, Erasnum vertere *eo quod* propter errorem, quem ex Origene arripuit. Idem docet Vossius (b), Grotius (c), & Waltonius in Polyglotis: ubi versio Hebraica habet, *cum omnes jani peccaverint*. Acce-
dunt ex eodem Vossio, præter Augustinum, auctor Homiliæ de Adamo & Eva, Theodoreto, Prosper, Sedulius, Faustus, Concilium Carthaginense, & Arausicanum. Ex quibus patet, quam temere Phereponus ea de re Augustinum dixerit prole-
tarium, idest plebejum Apostoli interpretem, verum est dare-
mus *enī* ibi verti *eo quod*, nihil efficeret Clericus, sequeretur enim omnes mori, *eo quod* peccaverunt, sed infantes non pec-
caverunt actualiter; ergo originaliter peccavere. Vid. Lib. XII.
c. 13. apud Auct.

Prob.

(1) Non nova est fallax Cle dolescentiar, docens ibi in quo
rici interpretatio = *eo quod*. idem esse, ac propter quod &c.
Julianus idem objecerat S. P. A. Verum S. D. eum egregie refu-
producto v. Ps. in quo corrigit a. tavit in libris Operis imperfeci-

(a) In not. ad Novum Testam. p. 405.

(b) De Her. Pel. I. 2.

(c) In Ep. ad Rom.

Prob. II. Apost. 2. Corinth. 5. ait, *si unus pro omnibus mortuus est*; ergo omnes mortui sunt: atqui haec sententia omnes etiam parvulos comprehendit: ergo &c. Prob. min. ex Aug. 8. contra Jul. 4. ubi ait: *Nega Christum etiam pro parvulis mortuorum*, ut eos eximas de numero mortuorum, hoc est de con-
tagio peccatorum. Si autem & pro iis mortuus est, ergo & ipsi mortui sunt. Ubi nota, Apostolum mortuorum nomine eos in-
telligere, qui in delictis mortui sunt, ut docet S. P. loc. cit., & patet ex 2. Coloss. 13. Et vos, cum mortui essetis in deli-
ctis, convivificabitis: & Hebr. 2. Christus mortuus dicitur, ut destrueret diabolum.

Prob. III. Jo. 3. habetur: *Nisi quis renatus fuerit de novo, non potest videre regnum Dei*: atqui nemo baptizatur, nisi in re-
missionem peccatorum: ergo & parvuli peccatum habent. Min. probatur ab Augustino I. 6. contra Jul. 3., ubi ex Apo-
stoli loco Rom. 6. *Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus*, hoc inservit: parvuli in Christo
baptizantur; peccato ergo moriuntur. Cui peccato, queso te, nisi
quod originale traxerunt? Quoniam vero Pelagiani regnum cæ-
lorum sacernebant a vita æternâ, ita eos revincit S. P. 1. Christus ait: *Qui non crediderit, condemnabitur*, sed qui con-
demnatur, non est particeps vitæ æternæ; ergo ab ipsa exclu-
ditur, non baptizatus. 2. Matth. 25. electis dicitur: *possidete
regnum*; & 36. ibunt justi ad vitam eternam; ergo idem est
regnum, ac vita æterna. 3. Nemo nisi insipiens vitam æter-
nam excogitare potest extra societatem Christi. Vide Aucto-
rem, qui fusus hoc argumentum pertrahat.

Ob. I. Ap. Rom. 5. ait: *multa magis gratia Dei, & donum
in gratia, in plures abundavit*. Atqui gratia, & donum in gra-
tia, idest vivificatio per Christum, non pertranshit in omnes; ergo multo minus Adæ delictum. II. Ib. Unius delicto multi
mortui sunt, & sicut per imbedientiam unius peccatores consti-
tuisti sunt multi, ita per unius obedientiam justi constituantur mul-
ti; ergo non omnes. III. Ib. v. 18. *Sicut per unius delictum
in omnes in condemnationem, ita per unius iustitiam in omnes
in justificationem*: & 1. Cor. 15. *sicut in Adam omnes moriun-
tur, ita & in Christo omnes vivificabuntur*, sed noui omnes vi-
vificantur, aut justificantur; ergo a pari.

Resp. ad I. dist. ant. cum D. P. A. *Magis abundavit*, quoad
copiam donorum, conc. quoad numerum filiorum Adæ, quo-
rum plorimis gratia conferitur, neg. *Multa magis abundavit*,
ait S. P. 2. Op. imp. n. 85. non in magis multos, idest non in
plures. *Quis enim non videt, plures esse in genere humano, in
quos non abundavit?* Ut ex pluribus ostenderetur, quid universæ
massæ justo iudicio deberetur. Hinc Arabica versio habet abun-

B 2 davit

davit vehementer per gratiam uberrimam in QUAMPLURIMOS. Græca habet: εἰς τὸ πολλόν, in multis, ita etiam Syria-
ca, & Æthiopica. Itaque copia donorum gratia Dei abunda-
vit, quia omnes, qui per Christum liberantur, temporaliter pro-
pter Adam moriuntur: propter ipsum autem Christum sine fine
victuri sunt, ait S. P. ibidem.

Resp. ad II. dist. am. Et si multi, qui moriuntur, sunt o-
mnes, conc. sunt aliqui tantum, neg. Licet enim aliquando
multi non omnes intelligantur, tamen, ubi dicuntur omnes, ve-
reque sunt omnes, recte dicuntur & multi, ait S. P. 2. Op. imp.
145. Nam omnes filii Adæ vere multi sunt, & quinque manus
digiti non multi sunt, & tamen omnes, & omnes capilli multi
promiscue, omnesque dicuntur, ita S. D. Hinc Genes. 17. 5.
Abraham pater multarum gentium dicitur, quæc. 22. 18. dicun-
tur omnes gentes terræ. Multos ergo scriptit Apostolus, ne pur-
tares, Adæ peccatum paucis nocuisse.

Resp. ad III. dist. maj. & ibi sit comparatio inter Adam, & Christum, conc. inter damnatos, & prædestinatos, neg. I-
bi enim exprimitur causa damnationis in Adam, & causa vi-
vificationis in Christo: quia sicut sine Adam nullus ad mortem,
ita sine Christo nullus ad vitam. Ita S. P. l. 2. de Nupt. 27.

Ob. II. Ex Apostolo per unum hominem peccatum intravit, sed, si contraheretur per carnalem generationem, non intral-
let per unum, sed per duos: ergo &c. Resp. neg. min. Ideo e-
nim, ait S. P. 2. Imp. n. 82. dictum est per unum hominem,
non per duos, quia non a femina concipiente, sed a viro semi-
nante est generationis exordium, aut quia per coitum una fit caro.
Sic Hebr. 11. de Abraham posteris dicitur, ab uno orti sunt.

Ob. III. Rom. 4. 15. habetur, ubi non est lex, nec præva-
ricatio, sed in pueris nulla est lex; ergo &c. 2. Cor. 5. Ante
Christi tribunal referat quisque prout gessit in corpore, sed pueri
nil gesserunt in corpore; ergo &c.

Resp. ad I. neg. min. In pueris enim est prævaricatio legis,
quæ in Paradiso lata est, per quam nascitur homo cum lege
peccati. Ad II. dist. maj. Et hic locus spectat ad adultos,
conc. ad pueros, subdist. ut referat quisque prout gessit per se,
neg. per alios, conc. Reportat enim quisque quod gessit cum
per corda, & ora gestantium, sive credant, sive non credant, ait
S. P. 6. contra Jul. 10. Sicut enim per alios bonum, idest Dei
regnum, reportant etiam in Pelagiana sententia, ita & ma-
lum reportare debent.

C A P U T II.

Originalis peccati transfusio ex Patribus, & Ecclesiæ
auctoritate demonstratur.

NOT. Originalis peccati transmutationem præcis inauditam, &
ab Augustino confitam esse Pelagianni criminabantur,
quibus l. 2. de Nupt. 12. respondet S. P. Non ego finxi ori-
ginale peccatum, quod catholica fides credidit antiquitus, sed tu
qui negas, es novus hereticus. Sit ergo.

PROP. I. Ex scriptis priorum PP. ostenditur originalis pec-
cati transfiguratio.

Prob. I. Ex S. Ignatio martyre, qui ep. ad Trall. illud va-
cat, παλαιά δύστεβαν, impietatem antiquam. Dionysius A-
rop. 3. Hier. ait: mortem esse ab Adæ peccato. Justinus in
Dial. ait; humanum genus per Adam in morte concidisse, ac
facit unius inobedientia causa est damnationis, ita Christi obe-
dientia confert vitam. Tatianus Or. contr. Gent. ait, nos pri-
scorum hominum inobedientia justitiam amisisse. Idem ex Ireneo
demonstrat S. P. contra Jul. 3. Origenem laudant Coccius, l'
Hermenier, Boucat &c., nos Pelagianis præfuisse censimus,
Nazianzenus Or. 25. ad Arm. Omnes sumus per peccatum mor-
zui, ac per celestem Adamum salutis restituti. Athanasius Or. 2.
contr. Ar. scribit: lapsus Adami in omnes peccatum dimanavit.
Basilium laudat S. P. hom. de Jej. n. 18.

Prob. II. ex Chrys. quem Julianus, aliquis temere Pelagia-
nis assenserat: at S. P. l. 1. contr. Jul. 6. locum Chrys. ad
Olympiam laudat, ubi ait: Adam omne genus humanum in com-
mune damnavit. Et ex homil. 10. ad Rom. roganti Iudeo; quomodo unius virtute mundus salvatus est? Resp. Quomodo uno
inobediente Adam mundus damnatus est. Alia etiam profert S.
P. ex Hom. de Refurr. Lazari, ex 9. in Gen. &c.

Resp. Erasmus, Dallæus, alti que, Chrys. velle, Adæ pec-
cato corpora redditæ esset mortalia, animas vero nihil detrimen-
ti sensisse. Sed contra est: nam S. D. Hom. 12. ad Rom. ait:
una cum morte magnum etiam (pravorum) affectuum exame-
nitroffe in animam, quæ proinde sine Dei gratia rueret in præ-
ceps, ac si esset equus indomitus, ut ait Hom. 12. & 13. Cum
enim corpus mortale effectum est, inquit, tum necessario admisit
concupiscentiam, & iracundiam &c. quæ magne sapientie indi-
gebant, ne inundantis astus vis rationem obrueret; ergo &c.

Prob. III. ex Latinis Scriptoribus. I. Tertullianus l. de Te-
stim. anim. c. 2. Homo a primordio circumventus, ut preceptum
Dei excederet, & propriea in mortem datus, exinde totum genus

DE THEOLOGICIS DISCIPLINIS

de suo semine infectum sue etiam damnationis traducem fecit. Eadem habet de An. 40. & in 1. c. Marc. II. Cyprianum laudat S. P. I. 1. cont. Jul. In 4. ad Bonif. & alibi. Hieronymus 1.3. contr. Pelag. ubi ait: *Infans secundum Adam carnaliter natus contagium mortis antiquæ prima nativitate contraxit.* Reticii Augustodunen. Epifcopi, Olympii Hispani, & Hilarii Pictaviensis testimonio profert S. P. I. 1. contra Jul. Ex Ambros. I. 1. de Pœn. hæc refert: *Omnes sub peccato nascimur didente David: ecce in iniquitatibus concepus sum.* Optatus Mil. I. 4. contra Parmen. *Omnis homo, qui nascitur, sine spiritu immundo esse non potest.* Hieronymus in 2. Mich. *Unusquisque nostrum cum Adam de paradyso cecidit.* Et in 4. Jo- na: *Nullus enim absque peccato, nec si unus diei fuerit vita ejus.* Prudentius in Apotheosi natura animæ mala peccamine Adæ infecta genus bonum: ergo &c.

Prop. II. Originalis peccati translatio Ecclesiasticis decretis ostenditur.

Prob. I. ex decretis Rom. Pontificum. Ex Innocentii literis contra Pelagium: *Et Zosimi rescripto ad Africanum Concilium, cuius meminit Cælestinus, & S. P. ep. ad Opt. Bonifacium Augustini responsa contra Pelagium probasse, restatur Prosper contra Coll. 41. Cælestinus originis vitium agnoscit ep. ad Nest. & alibi. Xystus III. hæc Baptisterio inscripsit: Mergere peccator, isto mundare lavaco, seu patro per meritis criminis, seu proprio, Leo Magnus ep. ad Nicetam 86. & alibi docet, hominem, nisi baptizetur, Adæ peccato tene- ri. Idem scribunt Gelasius ep. ad Piceni Episcopos, & Gregorius Magnus 4. Mor. & ep. 14. ad Natrem Comitem.*

Prob. II. Sanctorum Conciliorum auctoritate. Nam Di- spolitana Synodus 14. Episcoporum anno 415. damnavit negantes originale peccatum, apud Aug. I. 1. contra Jul. & I. 2. de pecc. m. 8. II. Idem sanxit Concilium Carthaginense, & Mile- vitanum eodem anno 416. de quo idem S. P. ep. 94. ad Hil. III. Concilium Africæ plenarium anno 418. anathema dixit iis, qui ajunt, pueros nihil ex Adæ tradere originalis pecca- ti. Adde Ephesinam ecclæmenicam, quæ can. 4. & Aranica- nam, quæ can. 2. Cælestini doctrinam proscriptit. Tandem Tri- dentina Synodus veritatem catholicam Sess. 5. consecravit.

Ob. I. Justini martyr qu. ad orth. 88. ait, Jobi sentientiam, nemo mundus a forde &c. ad parvulos non pertinere, ac de operibus deliberalis intelligi; ergo pueri ante usum rationis sunt sordis expertes.

Resp. I. neg. ant. Auctor enim harum quæstionum meminit Irenæi, Origenis, & Manichæorum, qui annis 130. post Ju- stinum orti sunt: utitur etiam vocibus Triadis, Hypostasis &c. Justi-

LIB. XIII. DISS. I. CAP. II.

Justino ignotis; ergo Justini factus non sunt. Resp. II. dist. ant. Ait ad pueros non pertinere sordes, quæ contrahuntur ex proposito, & libertate, conc. conceptione, & origine, neg. Nam originale peccatum aperte agnoscit q. 102., ubi Christum Adamo opponit,

Ob. II. Clemens Alexandrinus Julianum, Cassianum, aliosque Encratitas exagitans connubia dominantes, ex quibus polluta natura traducitur, negat 1. Strom., pueros Adæ peccato inquinari, dicens: *ubi fornicatus est infans, vel quomodo sub Adæ cecidit execrationem, qui nihil est operatus?* 2. Ait locum Ps. 50. in peccatis concepit me mater mea, ad solam Eym spectare, & si in peccatis fuit conceptus, sed non ipse in peccato, neque ipse peccatum; ergo &c.

Resp. Missis responsionibus Bellarmini, Simoneti, l'Hermitii, & Vossii apud Auctorem neg. ant. quoad utramque partem. Non enim Julius, Cassianus, aliique Encratita a nuptiis abhorrebat ob originale peccatum catholice propugnatum, prout inheret animæ recens creatæ, & ex carnis consortio polluta contrahitur; sed etiam quia cohærenter ad Tatiani, ac Valentini principia (a quo Encratitæ) nuptias a Deo malo institutas esse docebant, & seminarium libidinum, quibus anima in uno corpore fornicata in aliud transfunderetur continuis sordibus inquinanda. Ait ergo S. Clemens *ubi fornicatus est infans?* nempe ejus anima, antequam in hoc carcere clauderetur, quoniam in corpore se se libidine maculaverat? *Quomodo sub Adæ cecidit execrationem?* Non ob antea facta flagitia, ut a Gnosticis edocitis estis, nil enim boni maleve ante perfecit. Ait quidem David se in peccatis a matre conceptum, sed hæc ad Eym referenda sunt, ex qua labes primigenia diffunditur, non ad Isai uxorem, ejusque damnatas nuptias, nec ad sceleram superioris vitæ consuetudinem. Conceptus est in peccato, sed ante in peccato non fuit. Haec tenet Auctor. Cæterum Clem. I. Pæd. 6. & 4. Strom. aperte agnoscit originale peccatum.

Ob. III. Chrysostomus hom. ad Neoph. ait: *Infantes ba- ptizamus, quamvis non sint coquinati peccato, ut eis addatur sanctitas, justitia &c.; ergo &c.* II. Hom. 10. ad Rom. locum Ap. per unius inobedientiam &c. sic solvit. *Ilo peccante, & mortali effecto, & qui eo ex orti sunt, tales esse, nihil absurdum:* at ex illius inobedientia alterum peccatorem extitisse, quam con- gruentiam habet? *Quid igitur?* verbum hoc peccatores significat? mibi videtur significare supplicio obnoxii; quod Adam mortuo, omnes sunt mortales effecti; ergo &c. III. Homil. 17. I. Cor. ait: *nos minimi ob Adæ delictum perire.* IV. Homil. 39. ait: *Non omnes in Adam morte peccati mortuos esse.* V. Ho- mil. 24. ait: *per Adæ peccatum nobis esse corruptibile corpus,*

DE THEOLOGICIS DISCIPLINIS

animam vero suo peccato post baptismum vitiari; ergo &c.
Resp. ad I. cum Augustino l. i. contra Jul. 6. dist. ant
Non sunt coquinati peccato proprio, conc. alieno, neg. Ha-
bitur enim in Græco, *peccata non habentes. Intellige PROPRIA,*
& nulla erit contentio. At inquires, cur non ipse ab-
didit PROPRIA? quia, vobis nondum litiganibus, securius loque-
batur. Quod etiam de aliis Patribus, qui Pelagianam hæresim
præcessere, dici debet. Resp. II. Habet Basileensis & Parisien-
sis versio: ut non sint coquinati peccato, quæ lectio cohæret
*scopo Chrysostomi, qui erat, contra nonnullos unicum Baptis-*mi effectum agnoscentes, decem annumerare. Vides, inquit,**quot sunt Baptismi largitates. Multis videtur in peccati tantum*
remissione confidere, nos autem honores computavimus decem:
Hac de causa infantes baptizamus, ut non sint coquinati peccato;
*ut eis addatur sanctitas &c. Hæc responsio nodos omnes solvit.**

Ad II. dist. ant. Et ibi S. D. vult neminem peccatorem
constitui per actualē Adæ inobedientiam, quasi peccatum o-
riginalē sit ipsam Adami culpa, conc.; non enim pueri a-
equaliter, & proprie, sed originaliter peccarunt. Ita ut neget,
originalem maculam ob eam inobedientiam in omnes transfun-
di, neg. Faterur enim ib. *Supplicio obnoxios esse, & mortis*
reos; ergo in iis, uti pœnam, ita culpam agnoscit.

Ad III. dist. ant. *Minime perire &c. proprie, conc. remo-*
te, neg. Loquitur enim Chrysost. de baptizatis, qnibns Adæ
supplicium, nempe mortalitas, non damnum tulit, sed lucrum;
est enim frænum, quo a peccatis retrahimus. Proxime ergo ob
actualia peccata, perimus, remote ob originale, quod in nos
una cum morte etiam examen pravorum affectuum invexit; con-
cupiscentiam, iracundiam &c. quæ nos in peccati voragine
mergunt.

Ad IV. dist. ant. Non omnes mortuos esse morte perpetua,
quam vitavit Abraham, Job &c. conc. temporali, neg.

Ad V. neg. cons. Habetur enim in Græco: nobis esse cor-
ruptibile corpus, sed incorruptibilem animam. Ne itaque &
ipsam corrumpamus. Hoc primum peccatum fecit: quod est autem
post lavacrum potest pariter animam corrumpere: quibus verbis
statuitur peccatum originale, non evertitur.

Ob. IV. Nyssenus pueros malitia censet expertes, ancesps,
an sint judicio siffendi. Basilus ait, non esse malam naturam,
qua semine propagatur. III. Theodoretus ait, pueros pecca-
tum nondum gustasse; ergo &c.

Resp. ad I. dist. ant. Et loquitur de baptizatis, conc. secus,
neg. Anceps est autem de Judicio, quia Evangelium adulteros
commemorat, qui actualia opera fecerunt. Ceterum peccatum
erig. in I. de vita Moysi diserte agnoscit Nyssenus. Ad II.
Ref.

LIB. XIII. DISS. I. CAP. II.

Resp. cum August. l. i. contra Jul. Basiliū scribere adver-
sus Manicheos putantes corpora esse immutabilia mala, & a ma-
la natura, & Deo coetera. Ad III. dist. ant. Nondum gustas-
se peccata actualia, conc., originale, neg. Hoc enim agnoscit
expresse in c. 5. ep. Rom. Gustantur autem actualia peccata,
non originale.

Ob. V. Ex Latinis Patribus Tertullianum, qui l. de Bpt.
Quid festinat, inquit, innocens etas ad remissionem peccatorum?
ergo &c. II. De Resur. 47. Adæ refert corporis mortem, non
animæ reatum; ergo &c. III. Hilarius in ep. Pauli ait: est
mors secunda Gehenna, quam non peccato Adæ patitur. IV.
Optatus Mil. ait: nona pertinuisse ad Ser. filium Adæ patris
admissum; ergo non transfunditur in omnes.

Resp. Ad I. dist. ant. Dicitur innocens etas, eo quod nihil
gesserit actualiter, ut Jacob, & Esau, conc. eo quod labi ori-
ginali careant, neg. Ad II. Resp. agere Tertullianum contra
Marcionem, qui mortuas resurrecturos negabat: ait ergo, si-
c ut omnes moriuntur per Adam, ita omnes resurgent per Christum. Ad III. Resp. cum S. P. A. plura ex Hilario producat
contra Jul. l. i. c. 3. Hunc virum tanta in Episcopis Catholicis
laude preclarum de peccato originali criminari quis audet? Hil-
arius ergo auctor commentariorum in ep. Pauli non Picta-
viensis, nec Arelatenensis, sed Hilarius Diaconus Luciferianus,
dictus a Hieronymo in dial. Deuocatione orbis (1). Ad IV. dist.
ant. Non pertinuisse actualē Adæ admissum, conc. originale,
neg. Loquitur enim Optatus de traditoribus, adeoque de a-
equalibus peccatis. Vide supra Ob. III. Resp. ad II. Cæterum
Optatus de originalis peccati transfusione egregia sentit lib. 4.
contra Parm. ut supra dictum est.

(1) Demonstrant Patres Mau-
rini Præf. t. i. c. 3. de Hil. op. quæ
potius esse credimus Pelagii af-
fæclam, atque cum ipsum, qui
sub Ambrosii nomine circumfer-
tur, & vulgo dicitur Ambrofia-
ster. Gafpar Juenin, qui t. 6.
Inst. diss. 7. c. 4. hunc locum sibi
opponit sub Ambrosii nomine
Resp. commentarium illud non
esse Ambrosii (nos Hilarii non
esse dicimus) sed fæcum esse
hominis aperie Pelagiani.

C A P U T III.

Ex hujus vite miseriis originalis peccati transfiguratio ostenditur.

NO^T. Licet nonnulli Catholici censeant, potuisse Deum abolute hominem innocentem morti & miseriis subjicere; tamen, fide supposita, quod Deus considerit hominem rectum, magnam vim habere hoc argumentum, convenienter omnibus. Sit itaque

PROP. Ex vite miseriis probatur orig. peccatum.

Prob. I. pars I. 12. c. 13. ubi ostendimus mortem, concupiscentiam &c. non esse naturae conditionem, sed paenam peccati. Confirmatur can. 2. Arausic. Synodi, qua ait: *injustiam Deo dare, qui mortem, que est pena peccati, sine peccato ad nos transfiguratio dicit.* Idem docent Patres Africani exules, Gelasius, Prosper, Auctor, hypogn. Anselmus, aliqui apud Noris. Vind. c. 3.

Prob. II. Pars. I. Vel enim flatum pure naturae credimus impossibilem, vel possibilem. Si primum: constat, miseriis hasce paenam esse peccati, ut docet S. Th. 4. contra Gent. 53. & S. P. contra Jul. I. 1. Propter quod affiguntur parvuli, si nullum habent omnino peccatum? *An omnipotens, & iustus Deus injustas penas a tot innocentibus prohibere non potest?* Si secundum, dato etiam quod Deus nullo supernaturali beneficio rationalem creaturam exornasset, non tamen creasset tot miseriis obnoxiam. Vel enim concupiscentia nulla esset, vel non tam lacertosa, qualem nunc sentiunt Adæ filii, quantum vix pecudes sentiunt. Quis enim credit voluntate Deum hominem condere brutis deteriorem? ergo ex concupiscentia recte probat S. P. originales peccatum. Idem de ignorantia dicendum est: cum enim creature omnes in finem suum dirigantur, non esset homo adeo excruciatus in iis, quæ ad se spectant, & in quibus saepe errat invitatus. Quid? quod parvulum spiritus vexat immundus, ait S. P. I. 1. adv. Jul. c. 88., animamque ejus, & corpus affigit; nec invenitis hujus mali meritum negantes originales peccatum.

Prob. II. Ex ipso mortis horrore, quem cuncti experimur. Est enim frequenter mors tam saeva, immatura, tertiaria: ut paenam esse peccati natura ipsa proclameret. Hinc ulotiles & lacrymæ in ipso vita nascentis exordio, quas nullus animalium foetus emitit: *dispendia ergo, que nascentes flendo testantur, quo merito sub iustissimo judge, si nullum peccatum attrahunt, interrogantur?* ait ibid. S. D. n. 113. Hinc Phi-

LIB. XIII. DISS. I. CAP. III.

27

Philosophi scripturarum lumine desituti originale peccatum non agnoscentes, aut naturam, quasi novercam culparunt, quod esset in homines magis, quam in bestias iniquior, aut ob superioris virtutis peccata his calamitatibus subjici commenti sunt; ergo ex hujus vita calamitatibus originale peccatum ostenditur.

Ob. I. Cæcus natus, de quo Jo. 9. neque peccavit ipse, neque parentes ejus; ergo ex cæcitate non evincitur peccatum originale. II. Nec Christus, nec B. Virgo peccavit, & tamen morti uterque subjectus est; ergo a pari.

Resp. Ad I. cum Aug. I. 3. contr. Jul. 6. retorqueo argumentum. *De innumerabilibus parvulis, qui cum ranta vitiorum varietate nascuntur, dici nequit, quod Dominus ait de illo, qui cæcus natus est, non propter peccatum ipsum, vel parentum id esse factum, sed ut manifestetur opera Dei in illo;* multi quippe non sanantur omnino; ergo saltem illorum cæcitas effectus est originalis peccati. Vide de hoc argumento I. 12. diss. I. c. 4. Resp. ad 3. Ad II. Resp. S. P. de Pecc. m. I. I. 37. Ideo Adam non tales (idei infirmum) creatum, quia nullius parentis precedente peccato est creatus. Nos ideo tales, quia illius precedente peccato, nati sumus in carne peccati: *Christus ideo talis, quia, ut de peccato condemnaret peccatum, natus est in similitudinem carnis peccati.* B. V. autem, quamvis pie credatur a peccato præservata, nata est tamen ex carne vita, unde mors sequitur, licet anima non fuerit singulari privilegio inquinata.

Ob. II. A Deo bono produci nequit contaminata natura; ergo a diabolo producta est, sed hæc est heresis Manichæorum; ergo &c. Nec dicas, Deum rectam condidisse naturam, sed ea Adæ peccato corrupta, carnis propagine contrahi peccatum. Nam anima non propagatur, sed corruptio corpori inficitur a Deo, qui ea de re est hujus causa peccati. Cur enim eam vitiato corpori jungit sciens illam diaboli ancillam evasram?

Resp. neg. cons. Non enim a diabolo, sed a Deo producta est humana natura, nec vitiata, sed recta; peccatum ergo non est ex institutione creatoris, sed ex Adæ prævaricatione. Nec opus est ad perdifficilem de animarum origine questionem confugere: nam, licet singulæ animæ a Deo creentur, contrahunt ex carne maculam originalem, sicut aqua in vitiato vase corruptitur. Dilposito autem corpore non debet Deus juxta universalem legem ab eo semel latam animorum creationem suspendere, adeoque nec hominum efformationem.

Ob. III. Julianus. In Catholicorum sententia nuptias damari, si ex iis propagatur vitiata natura, ergo &c. II. Matth.

Math. 7. habetur: *A fructibus eorum &c.*; mala ergo est generatio, unde stultus ita noxios exortitur. Resp. neg. ant. Nuptiae enim, ex Aug. c. 26. instituta sunt causa generandi, non peccandi. Peccatum autem, quod inde a nascientibus trahitur, non ad nuptias pertinet, sed ad malum, quod accidit hominibus &c. Non sunt ergo damnanda nuptiae, quatum finis bonus est, nempe naturae conservatio: imo inde est bonus usus concupiscentiae malae, & cura filios recte procreandi. Ad II. Resp. S. P. ib. Nihil valet similitudo illa evangelica, quia non sunt nuptiae causa peccati, sed peccatum hominis primi originalis est causa peccati.

Ob. IV. Parentes baptizati peccatum originale non habent, ergo non traducunt. Resp. neg. cons. Licit enim renatis concupiscentia remissa sit, nec aliquid noceat, nisi ejus motibus consentiantur, tamen proles eorum, quia per carnalem concupiscentiam seminatur, sic inde reatum nascendo trahit, ut nisi re-nascendo liberari ab illa peste non possit. Ait S. P. 2. de Nupt. c. 24.

Ob. V. Si Adæ culpa non peccantibus nocuit, ergo Christi iustitia non creditibus profuit, sed falsum cons. ; ergo & ant.

Resp. neg. min. & retorqueo argumentum. Sicut enim in spirituali generatione opus non est propria actuali fide in pueris, ut sancti fiant, & regni heredes; ita nec requiritur aequalis, ac propriæ voluntatis transgressio in carnali generatione, ut nascantur natura filii iræ. Et sicut eos vita spiritus in Christo regenerat fideles, sic eos corpus mortis in Adam generat peccatores.

Ob. VI. Non est peccatum, nisi voluntarium: sed originale non est parvulus voluntarium; ergo nullum. Resp. dist. min. Non est voluntarium parvulus actualiter, & voluntate propria, conc. originaliter, & voluntate Adæ, qui communem naturam infecit, neg. Hinc S. P. l. 4. Op. imp. ait, *libera voluntate originale admissum, non ejus propria, qui nascitur, sed ejus, in quo omnes originaliter fuerunt.*

Ob. VII. Hæc sententia Deum crudelē facit; ergo &c. Prob. ant. Nam innocentia creaturæ aliena peccata impingit &c. Resp. neg. ant. Ad prob. neg. ant. Non enim nos Deum crudelē & injustum facimus, sed Pelagiani, qui docent, a Deo innocentem creaturam tot ærumnis affligi. Alienæ quidem sunt horum parvolorum peccata, sed paterna sunt, ac iure sententiosis & nostra sunt.

Ob. VIII. Voluntarium est a principio intrinseco, sed Adæ voluntas est pueris extrinseca; ergo per eam peccatores fieri non possunt. 2. Peccatum est dictum, factum, concupitum contra legem, sed ad hæc ineptus est parvulus; ergo &c. 3. Nemo damnatur ex ignorantia invincibili, aut malefactis alienis;

nisi; ergo &c. Resp. cum D. Tb. 2. dist. 30. q. 2. a. 2. Quod ad culpam personæ requiritur voluntas personæ, ad culpam vero naturæ, non requiritur, nisi voluntas in natura illa; quæ ergo supra dicta sunt in solis actualibus peccatis actum personæ voluntarium demonstrant. Dum quæstio est de originali, sat est, quod fuerit voluntarium originaliter. Atque ita est factum concupitum &c., prout ex primi hominis voluntate manavit.

Ob. IX. Non peccat genitor, nec genitus, nec creator; ergo per nullas rimas hoc peccatum in orbem ingreditur. Resp. cum S. P. Aug. l. priori Op. 24. neg. cons. Intravit enim peccatum per Adam, qui communem naturam vitiavit, rimam queris, cum tibi ostendat Apostolus apertissimam januam dicens: *per unum hominem peccatum intravit &c.*

Ob. X. Julianus, ex catholica doctrina perfectionis desperationem induci: nequit enim fieri, ut ingenta vicia extirpetur. Resp. Nihil esse impossibile gratia Dei, qui ex origine viciatam mutare potest, & sanare naturam, ait S. D. l. 2. contra Jul.

C A P U T IV.

De originalis peccati transfusione in filios baptizatorum.

CUM fideles non gignant prout sunt filii Dei, sed sicut ex olea signatur oleaster, aut ex tritico mundo frumentum cum paleis, etiam in filios SS. originale peccatum pervadit, ut supra ostendimus contra Pelagianos. Novatores tamen filios baptizatorum censem ad hereditatem novi foederis pertinere, & solum tinge, ut tamquam membra in unum corpus coalescant. Ita Calvinus, Zuinglius, Bucerius, Beza contra quos sit.

PROPOSITIO. Etiam ad filios fidelium pervadit originale peccatum.

Prob. I. ex locis Script., quæ ordinata lege ad omnes Adæ posteros, excepta B. V. referri debent. 2. Idem de aliis dici debet, quod de Davide a fidelibus & circumcisis parentibus exorto, sed is ait: *in iniquitatibus concepus sum*; ergo & alii. 3. Apostolus ex Hebreorum genere ait de se, aliiisque: *Erasmus natura filii iræ*; ergo &c. 4. Filii SS. per Novatores sunt baptizandi, atqui baptizantur in remissionem peccatorum; ergo &c. 5. Pelagiani baptizabant parvulos, ne eos arcerent a regno cœlorum; ergo Novatores sunt iis deteriores, qui non baptizatos ad hereditatem adscilicunt. 6. Pueri fidelium exorcizantur; ergo sunt dæmonis mancipia. 7. Ex Calvino baptizantur filii fidelium, ut fiant ecclesiæ membra; ergo sine baptisme cum

tum Christo capite regnare non possunt. *Regeneratus quippe*, ut docet S. P. de pecc. orig. 40. non regenerat filios carnis, sed generat, ac per hoc in eos, non quod regeneratus, sed quod generatus est, trajicit. Definita est haec propositio a Trid. Syn. Sess. 5. can. 4^a

Ob. I. Ap. Hébr. 7. 9. ait, Levi in lumbis Abrahæ decimatum postea natum decimas accepisse; ergo etiam filii fidelium, qui in memore Adæ prævaricatores putati sunt, a patre fideli procreati a reatu soluti censemur. Resp. S. P. l. 2. de Pecc. mer. c. 25. neg. cons. *Non enim Levi non fuit decimatus, quia jam fuerat decimatus in lumbis Abrahæ, sed quia sic ordinatus est honore sacerdotii, ut acciperet decimas, non preberet: alioquin, nec alii fratres decimarentur, quia & ipsi in lumbis Abrahæ jam decimati sunt.* Comparat enim Apostolus sacerdotium Leviticum Christi sacerdotis, atque hoc illi præcellere ostendit, quod Melchisedech decimas accepit a Levi, non vicissim.

Ob. II. Ap. Rom. 11. ait: *Quod si delibatio sancta est, & massa, & si radix sancta, & rami; ergo &c.* Resp. neg. cons. Alloquitur enim ibi Apostolus fideles e gentibus vocatos, ne se a Judæis conversis segregarent dupli comparisone. I. Oblatione primitiarum, qua facta cunctis frugibus vesci licebat, ergo regeneratione per baptismum facta, debent Judæi, & Gentiles mutuo versari. II. Comparisone ramorum, qui debent eidem truncu adhaerere; Judæi conversi erant rami arboris, Gentiles quasi oleastri in olivam inserti; non debent ergo ex arbore materna nec illi nec illi defringi, sed omnes caritate conjungi.

Ob. III. *Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidem* &c. l. Cor. 7.; ergo &c. Resp. dist. ant. Sanctificatus est &c. si baptizetur, conc., Iesus neg. Monet ibi Apostolus, ne ab altero consentiente conjux fidelis abscedat, (quod Corinthiis feminis positum erat in more) ut simul cohabitatio, unius sanctitas alioz reducat ad frugem. *Quis enim existimet bonum etiam maritum non Christianum, quia Christiana fuerit uxor ejus, neque baptizari oportere, & in regnum celorum esse intraturum, quia sanctificatus dictus est in uxore?*

Ob. IV. Fideles deputantur in semen Abrahæ, sed Deus promisit, futurum se Deum Abrahæ, & seminis ejus; ergo &c. Resp. dist. maj. Deputantur in semen Abrahæ secundum carnem, & ob generationem, neg., secundum fidem, & propter baptismum, conc. Nam Rom. 9. qui ex fide sunt, ii sunt filii Abrahæ. Resp. II. neg. min. Nam filii Abraham incircumcis ex Genes. 5. ad æternum Dei fædus non spectant; ergo &c. spectant non baptizati.

DISSERTATIO II.

De essentia, ac pœnis Originalis peccati.

DE hoc argumento quinque capitibus eo, qui sequitur, ordine pertractabimus.

CAPUT I.

De essentia originalis peccati.

PECCATUM originalē malam esse substantiam putavit Illyricus: alii novatores in concupiscentia constituant. Ex catholicis Pighius & Catharinus censent ipsum esse Adæ peccatum. Alii privationem originalis justitiae. Ariminensis, Gabriel, Henricus esse putant concupiscentiam cum reatu, seu vitium ex morbida qualitate contractum. Thomistæ ajunt, materialiter esse concupiscentiam, formaliter privationem justitiae. Cohæret hæc opinio cum Arimin. atque Nostratuum sententia; eaque a Novatorum opinione longe abest. Quibus prænotatis fit

PROPOSITIO I. Originale peccatum non est mala substantia.

Prob. I. Ex Aug. Ps. 68. ubi ait: *Iniquitas non est substantia: non enim est natura, quam fecit Deus, sed est perversitas quam fecit homo;* ergo &c. II. docet Illyricus, hominis substantiam post Adæ lapsum physice perseverare, sed theologicè fuisse murata, atqui mutatio theologica non est substantialis; ergo &c. III. per baptismum deletur peccatum, non substantia; ergo &c.

Ob. I. In homine imago Dei sita est in animæ substantia, sed Adam peccando divinam imaginem perdidit; ergo & substantiam. Resp. dist. min. Perdidit quoad characterem & ornatum, conc., quoad intellecticem naturam, neg. *Adulterata est*, ait S. Cyril. in l. Jo., illa similitudo Dei incursum peccati, nec jam characteres erant amplius clari, sed tenebris involuti.

Ob. II. Gen. 8. Peccatum vocatur in hebraico textu figuramentum cordis malum. Rom. 6. *Vetus homo, & alibi semen serpentis, Adam terrenus &c.* sed hæc substantiam significant; ergo &c. Resp. dist. maj. vocatur metonymice, & ex effectibus, conc., vere, & proprie, neg. Sic figuramentum malum cordis dicitur ob malas, quas ingerit, cogitationes: *vetus homo nequitia*